

Tekstbilag 11.0

Vådområdeprojekt Ilsø



VIBORG
KOMMUNE

Notat

Teknik og miljø

Dato: 09/07-19

Dato: 15-05-2019

Kopi til: Keld Schrøder-Thomsen

Sagsbehandler: vpaka
Sagsnr. 19/22894

Emne: Botanisk feltundersøgelse, Ilsø vådområdeprojekt

Lokalitet: Enemærkevej 6, Bjerringbro, matr. nr. 2h, 3e, 4l, 4n, 6k, 6l og 13n Hjorthede By, Hjorthede

Oplysninger: Denne botaniske feltundersøgelse skal klarlægge naturtilstanden på arealer med beskyttet natur i forbindelse med forundersøgelsen af et potentielt nyt vådområde ved Ilsø.

I projektområdet er der fire enge, en mose og to søer. Se nedenstående kort.



I forbindelse med projektet oversvømmes hele eng 3, sø 1, mens ca. 1/3 af eng 2 og 1/4 af eng 4 oversvømmes. Sø 2 vil få en større udbredelse mod vest. Eng 1 samt de ikke oversvømmede dele af eng 2 og 4 skal bidrage til fjernelse af N, og som afgrænsning af projektområdet skal der etableres sivegrøfter i form af et trug på 0,5m dybe og en bredde på ca. 10m.

Området er delvist omfattet af kommuneplanretningslinje nr. 10 om naturområder og økologiske forbindelseslinjer. Indenfor disse områder skal naturværdierne beskyttes og beskyttelseshensynet skal gå forud for andre interesser.

Besigtigelse:

Artslister og billeder fra de enkelte arealer findes sidst i notatet.

Eng 1

Denne natureng er halvtør med en del tuer og domineret af lysesiv og mosebunke. Den sydligste 1/3 har jævn bund, mens der er et godt fugtigt parti i den nordlige ende med bl.a. sphagnum, krybende læbeløs, engkarse, tormentil og alm. star. Naturtilstanden på det samlede vurderes som ringe.

Eng 2

Denne natureng er domineret af fløjlsgræs og en del engkarse med jævn, tør bund. Naturtilstanden vurderes som ringe.

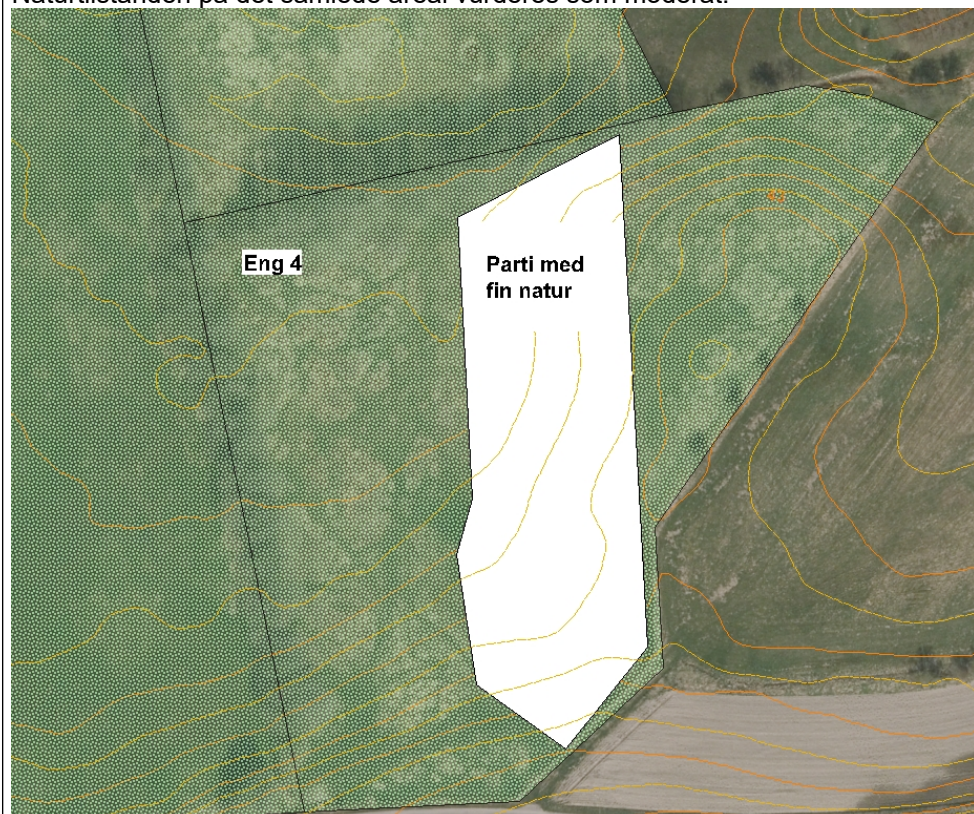
Eng 3

Den centrale 1/3 del af denne natureng er periodevist oversvømmet grundet ødelagte dræn og er uden vegetation eller med sparsom vegetation grundet den høje vandstand. Resten af arealet er domineret af græsser, lysesiv, bidende og lav ranunkel. Naturtilstanden vurderes som ringe.

Eng 4

Den østlige del af dette areal er højtliggende og har karakter af kultureng med mælkebøtte, tusindfryd, skræppe, rød svingel og engrapgræs, mens den vestlige lavtliggende del er en relativt tør natureng domineret af lysesiv. Midt på arealet er der et bakkedrag med trykvand og mange fine arter, herunder alm. star, engnallikerod, kærpadderok, engkarse, engkabbeleje, gøgeurt, kærtidsel, krybende læbeløs, musevikke og sumpkællingetand.

Naturtilstanden på det samlede areal vurderes som moderat.



Mose

Mosen er domineret af to store piletræer, og bunden er mod nord og vest tør. Vegetationen er i størstedelen af mosen overvejende stor nælde og lysesiv, men med et godt parti langs engen med bl.a. engnellikerod, kærpadderok og almindelig star. Der er to steder smidt affald fra grøntsagsproduktion på nabomarken, og der er opvækst af disse grøntsager i mosen. Naturlilstanden vurderes som ringe.

Sø 1

Denne sø på ca. 1200 m² er etableret mellem 2004 og 2006 med en organisk, men unaturlig form. Søen var svømmet let over sine bredder, så rørskoven udbredelse er vurderet til 15-20%. Der var en lille forekomst af svømmende vandaks og ellers ikke andre vandplanter. Vandets klarhed var lettere grumset. Vegetationen bestod af svømmende vandaks, liden andemad, lysesiv, dyndpadderok, tagrør, dunhammer og pil. Naturlilstanden vurderes som ringe.

Sø 2

Denne sø på ca. 6000 m² havde nogle få områder med star i den nordlige ende, men ellers ingen planter i vandfladen. Brinkerne var bevokset med pil og tjørn og der var kun i lille grad en rørsump med bredbladet dunhammer, almindelig mjøldurt, topstar, star sp, lodden dueurt. Vandet var lettere grumset. På besigtigelsen blev der observeret blishøns og gråænder. Naturlilstanden vurderes som moderat-ringe.

Foreløbig vurdering:

Bakkedraget på eng 4 har god hydrologi grundet trykvand med gode arter. Dette areal bør ikke påvirkes af projektet. De øvrige enge og mosen i projektområdet er samlet set tørre og mangler naturlig hydrologi. Ved etableringen af vådområdet vil engarealer i ringe kvalitet samt sø 1 blive inddraget til en ny stor sø, mens de omkringliggende enge og mosen vil blive vådere.

Der er ikke fundet særligt værdifulde, sjældne eller truede plantearter i de områder, der vil blive oversvømmet. Viborg Kommune vurderer, at ingen af de fundne plantearter vil gå markant tilbage eller forsvinde fra området, som konsekvens af projektet.

Med den rette tilrettelægning kan projektet skabe en bedre hydrologi på de enge, der ikke oversvømmes, hvilket kan være med til at øge de biologiske værdier som helhed.

Fotos og artslist:

Alle billeder er taget den 14/5-19.



Eng 1.
Areal med tør
og jævn bund
i forgrunden.
Vådere og
mere tuet
areal i bag-
grunden.



Eng 2



Eng 3
Vanddækket
flade.



Eng 3 og sø 1
i forgrunden.



Eng 4
Areal med
kultureng.

	Eng 4 a) højt areal med kulturreng b) bakke drag med natur i god tilstand c) lavt areal med natureng
	Mose Godt parti med bl.a. engnellikerod.



Sø 1



Sø 2

  engkarse <i>Cardamine pratensis</i>	Eng 1
  lyse-siv <i>Juncus effusus</i>	
  jomfruhårslægten <i>Polytrichum</i>	
  kær-tidsel <i>Cirsium palustre</i>	
  tørvemosslægten <i>Sphagnum</i>	
  krybende læbeløs <i>Ajuga reptans</i>	
  vorte-birk <i>Betula pendula</i>	
  mose-bunke <i>Deschampsia cespitosa</i>	
  fløjlsgræs <i>Holcus lanatus</i>	
  gåsepotentil <i>Argentina anserina</i>	
  hvid-kløver <i>Trifolium repens</i>	
  vild kørvel <i>Anthriscus sylvestris</i>	
  almindelig mangeløv <i>Dryopteris filix-mas</i>	
  vejrmælkebøtter <i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>	
  stor nælde <i>Urtica dioica</i>	
  dynd-padderok <i>Equisetum fluviatile</i>	
  bidende ranunkel <i>Ranunculus acris</i>	
  lav ranunkel <i>Ranunculus repens</i>	
  eng-rævehale <i>Alopecurus pratensis</i>	
  kruset skræppe <i>Rumex crispus</i>	
  burre-snerre <i>Galium aparine</i>	
  næb-star <i>Carex rostrata</i>	
  rød svingel <i>Festuca rubra</i>	
  ager-tidsel <i>Cirsium arvense</i>	
  lancet-vejbred <i>Plantago lanceolata</i>	
  hvid anemone <i>Anemone nemorosa</i>	

  mose-bunke <i>Deschampsia cespitosa</i>   engkarse <i>Cardamine pratensis</i>   fløjlsgræs <i>Holcus lanatus</i>   almindelig fuglegræs <i>Stellaria media</i>   almindelig hønsetarm <i>Cerastium fontanum</i> ssp. vulgare var. vulgare   rød-kløver <i>Trifolium pratense</i>   sump-kællingetand <i>Lotus pedunculatus</i> var. pedunculatus   almindelig mjødurt <i>Filipendula ulmaria</i>   vejrmælkebøtter <i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>   ager-padderok <i>Equisetum arvense</i>   kær-padderok <i>Equisetum palustre</i>   bidende ranunkel <i>Ranunculus acris</i>   lav ranunkel <i>Ranunculus repens</i>   kær-ranunkel <i>Ranunculus flammula</i>   eng-rævehale <i>Alopecurus pratensis</i>   knæbøjet rævehale <i>Alopecurus geniculatus</i>   lyse-siv <i>Juncus effusus</i>   kruset skræppe <i>Rumex crispus</i>   kær-snerre <i>Galium palustre</i> ssp. palustre   almindelig star <i>Carex nigra</i> var. nigra   rød svingel <i>Festuca rubra</i>   almindelig syre <i>Rumex acetosa</i>   vikkeslægten <i>Vicia</i>   glat ærenpris <i>Veronica serpyllifolia</i>   vår-gæslingeblomst <i>Erophila verna</i>	Eng 2
  kær-padderok <i>Equisetum palustre</i>   vejrmælkebøtter <i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>   bidende ranunkel <i>Ranunculus acris</i>   lav ranunkel <i>Ranunculus repens</i>   lyse-siv <i>Juncus effusus</i>   knæbøjet rævehale <i>Alopecurus geniculatus</i>   kruset skræppe <i>Rumex crispus</i>   mose-bunke <i>Deschampsia cespitosa</i>   trådalger <i>Algae</i> indet.   stor nælde <i>Urtica dioica</i>   hundegræs <i>Dactylis glomerata</i>   kær-tidse <i>Cirsium palustre</i>   ager-tidse <i>Cirsium arvense</i>   eng-rapgræs, kollektiv art <i>Poa pratensis</i>, s.l.   gåsepotentil <i>Argentina anserina</i>   hvid-kløver <i>Trifolium repens</i>   vand-pileurt <i>Persicaria amphibia</i>	Eng 3

  almindelig mjødurt <i>Filipendula ulmaria</i>   engkarse <i>Cardamine pratensis</i>   skræppeslægten <i>Rumex</i>   lyse-siv <i>Juncus effusus</i>   vejrmælkebøtter <i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>   hundegræs <i>Dactylis glomerata</i>   bidende ranunkel <i>Ranunculus acris</i>   kær-tidse <i>Cirsium palustre</i>   knæbøjet rævehale <i>Alopecurus geniculatus</i>   kløverslægten <i>Trifolium</i>   kær-padderok <i>Equisetum palustre</i>   rød svingel <i>Festuca rubra</i>   løvefodslægten <i>Alchemilla</i>   tusindfryd <i>Bellis perennis</i>   eng-rapgræs, kollektiv art <i>Poa pratensis</i>, s.l.   tveskægget ærenpris <i>Veronica chamaedrys</i>   sand-star <i>Carex arenaria</i>   eng-nellikerod <i>Geum rivale</i>   eng-kabbeleje <i>Caltha palustris</i>   almindelig star <i>Carex nigra</i> var. <i>nigra</i>   glat ærenpris <i>Veronica serpyllifolia</i>   dueurtslægten <i>Epilobium</i>   almindelig hønsetarm <i>Cerastium fontanum</i> ssp. <i>vulgare</i> var. <i>vulgare</i>   gøgeurtfamilien <i>Orchidaceae</i>	Eng 4
  mose-bunke <i>Deschampsia cespitosa</i>   gåsepotentil <i>Argentina anserina</i>   sump-kællingetand <i>Lotus pedunculatus</i> var. <i>pedunculatus</i>   vild kørvel <i>Anthriscus sylvestris</i>   mælkebøtte <i>Taraxacum officinale</i> coll.   eng-nellikerod <i>Geum rivale</i>   stor nælde <i>Urtica dioica</i>   kær-padderok <i>Equisetum palustre</i>   lav ranunkel <i>Ranunculus repens</i>   lyse-siv <i>Juncus effusus</i>   kruset skræppe <i>Rumex crispus</i>   burre-snerre <i>Galium aparine</i>   burreskærmslægten <i>Turgenia</i>   burreskærm <i>Turgenia latifolia</i>   almindelig star <i>Carex nigra</i> var. <i>nigra</i>   almindelig syre <i>Rumex acetosa</i>   kær-tidse <i>Cirsium palustre</i>   pileslægten <i>Salix</i>   dueurtslægten <i>Epilobium</i>   gederams <i>Chamaenerion angustifolium</i>   vår-gæslingeblomst <i>Erophila verna</i>	Mose